

หมตลิตธิสมักรเป็นประธานคณะกรรมการฯ ... เพราะขาดประชุมนานต่อเนื่อง !

จัดทำโดยนางสาวสุนันทา ศรีเพ็ง พนักงานคดีปกครองชำนาญการ
กลุ่มเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการและวารสาร
สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง

คดีปกครองที่นำมาฝากกันในฉบับนี้ เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะสมัครเข้ามาทำหน้าที่เป็น “คณะกรรมการชุมชน” หรือ “คณะกรรมการบริหารชุมชน” ซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างเทศบาลกับชุมชนเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ถึงสิทธิและประโยชน์จากรัฐ ขณะเดียวกันให้เทศบาลได้รับรู้ถึงปัญหาความเดือดร้อนเพื่อที่จะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง ดังนั้น กรรมการชุมชนจึงต้องมีคุณสมบัติพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง “การเข้าร่วมประชุม” ถือเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของผู้ที่เป็นการกรรมการที่จะต้องเข้าร่วมรับฟังและร่วมชี้แจงปัญหาต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

แต่หากกรรมการขาดประชุมจะมีผลทำให้เป็นผู้ขาดคุณสมบัติที่จะเข้าทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการบริหารชุมชนหรือไม่

มีตัวอย่างข้อพิพาทกรณีดังกล่าวจากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐๖๑/๒๕๕๙ โดยคดีนี้ นาย ก. ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารชุมชนหน้าสถานีรถไฟ ปี ๒๕๕๙ ของเทศบาลเมืองนาสาร แต่นายกเทศมนตรี (ผู้ถูกฟ้องคดี) อ้างว่า ขาดคุณสมบัติเนื่องจากเมื่อครั้งที่นาย ก. ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารชุมชนฯ ปี ๒๕๕๗ ได้ขาดประชุม ๑๗ ครั้ง จากการจัดประชุม ๑๘ ครั้ง จึงเป็นกรณีขาดคุณสมบัติตามระเบียบเทศบาลเมืองนาสาร ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารชุมชน พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘ (๑๒) ซึ่งกำหนดว่า “ยอมรับบทบาทและหน้าที่และสามารถทำงานร่วมกับเทศบาลได้”

หากข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายปรากฏตามที่นายกเทศมนตรีกล่าวอ้าง คำสั่งให้นาย ก. ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้ง จะถือเป็นคำสั่งที่ขัดด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ตามระเบียบดังกล่าว หากผู้สมัครรายใดขาดคุณสมบัติข้อใดข้อหนึ่ง นายกเทศมนตรีย่อมมีอำนาจสั่งให้ขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งได้ เมื่อนาย ก. มีภารกิจที่จะต้องเข้าร่วมประชุมร่วมกับเทศบาลเป็นประจำทุกเดือน แต่กลับเข้าร่วมการประชุมเพียงครั้งเดียวและขาดประชุม ๑๗ ครั้ง อีกทั้งการที่นาย ก. ไม่เข้าร่วมประชุมต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลากว่า ๑ ปี ทั้ง ๆ ที่มีหน้าที่กำกับ ดูแล ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารชุมชน เป็นผู้ประสานงานกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยราชการอื่น และเป็นผู้แทนของชุมชนและคณะกรรมการบริหารชุมชนในการร่วมงานกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งเทศบาล ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานของเทศบาลและเกิดผลเสียหายต่อประชาชนได้ เช่น อาจทำให้ประชาชนในชุมชนไม่ทราบที่ได้รับสิทธิประโยชน์จากภาครัฐอย่างไบบ้าง และอาจทำให้เทศบาลไม่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชน อันอาจเป็นเหตุให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่ชุมชนได้

พฤติการณ์ถือเป็นการขัดต่อบทบาทและหน้าที่ของบุคคลที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารชุมชนฯ ที่มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในคณะกรรมการบริหารชุมชน จึงเป็นกรณีถือได้ว่า นาย ก. ไม่ยอมรับบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะประธานคณะกรรมการบริหารชุมชนฯ และเป็นกรณีไม่สามารถทำงานร่วมกับเทศบาลได้ อันเป็นคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารชุมชนฯ คำสั่งให้นาย ก. ขาดคุณสมบัติ จึงขัดด้วยกฎหมาย

คดีนี้ไม่เพียงจะสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของระเบียบกฎเกณฑ์ที่ฝ่ายปกครองออกใช้บังคับเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติร่วมกันในการจัดทำบริการสาธารณะให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเจตนารมณ์ในเรื่องนั้น ๆ เท่านั้น แต่ยังสะท้อนให้เห็นถึง “หน้าที่” ในการ “เข้าร่วมประชุม” ของเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าร่วมประชุมเพื่อนำผลจากการระดม

ความคิดเห็นร่วมกันมาปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ดำรงสถานะเป็นที่ยอมรับ และไว้วางใจให้เป็นสื่อกลางประสานประโยชน์ต่าง ๆ ของชุมชน จะต้องมิจิตสำนึกรับผิดชอบเป็นต้นทุน มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ หรือแม้กระทั่งการเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อประโยชน์ของชุมชนอย่างแท้จริง แม้ว่า ระเบียบกฎเกณฑ์จะไม่ได้กำหนดหน้าที่หรือคุณสมบัติไว้ในลักษณะเดียวกันกับคตินี้ก็ตาม
